KUMAR BOOKS

తెలుగు తాత్త్వికులు

(హిందూ - బౌద్ధ - జైనులు)

డా॥ కోటంరాజు శివరామ కృష్ణారావు M.A.Ph.D.,

తెలుగు తాత్త్వికులు

వెల : రూ. **150/-**

విక్టరీ పబ్లిషర్స్
డోర్. నెం. 30-17-3ఎ, వారణాశివారి వీధి, సీతారాంపురం,
విజయవాడ- 520 002. ఫోన్ : 0866 - 2444156.

నేపథ్యం

ఈనాడు ఆంధ్రులు లేక తెలుగువారని గుర్తింపుపొంది ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రము తమ జన్మభూమిగా భావిస్తున్న జాతి ప్రాచీనత చరిత్రకందని రోజులనుండియే వర్ధిల్లుచున్నది. భారతదేశములోని అతి ప్రాచీన జాతులలో ఆంధ్రులొకరు.

వారి ప్రశంస మొట్టమొదటిసారిగా ఋగ్వేద సంబంధితమై సుమారు క్రీ.పూ. 800 సంవత్సరములనాటి ఐతరేయ బ్రాహ్మణములో కనిపిస్తుంది. శునశ్శేప హరిశ్చంద్ర విశ్వామిత్రుల వృత్తాంతములో :

తానను వ్యాజహారాంతాన్వః
ప్రజాభక్షిష్ఠేతి తపితేంధ్రాః
పుండరాఃశబరాః పుళిందాః ముతిబాః
ఇత్యుదంత్వాబహవోభవన్తి
వైశ్వామిత్రాదస్యూనాంభూయిష్టాః

(ఐతరేయబ్రాహ్మణం 7-318)

వారు పుళిందులు, ముతిబులు, శబరులు అను ఆటవిక జాతులు నివసించే, దక్షిణాపథములో నివసించేవారని తెలియజేసింది. అదేవిధంగా రామాయణములోని కిష్కింధకాండలో సీతాన్వేషణకు దక్షిణ దిక్కునకు పంపబడిన వానరులు ఏయే ప్రాంతములలో వెతకవలెనో సుగ్రీవుడు వారికి తెలియజేసెను.

అన్వీక్షదండకారణ్యం
సపర్వతనదీగుహాం
నదీం గోదావరీం చైవ
సర్వమేవాను పశ్యత
తదైనాంధ్రాశ్చ పుండ్రౌశ్చ
చోళాన్ పాండ్యాశ్చకేరళాన్
అయోముఖశ్చగన్తవ్యః
సర్వతోధాతుమండితః

ఆ తరువాత కాలమునకు చెందినదిగా భావించబడుతున్న మహాభారతము నందు సభాపర్వమున దక్షిణ దిగ్విజయయాత్రకై యాగాశ్వము వెంట సైన్యముతో బయలుదేరిన సహదేవుడు జయించిన రాజులలో ఆంధ్రులు కూడా కలరని

పాండ్యాశ్చద్రవిడాంశ్చైవ
సహితాంశ్చోడ్రకేరళైః
ఆంధ్రాం స్తలన నాంశ్చైవ
కళింగా నోష్ట్ర కర్ణికాన్

ధర్మరాజు నిర్వర్తించున్న రాజసూయయాగమున ఆసీనులైయున్న రాజులలో ఆంధ్రరాజులున్నట్లుగా ఈ శ్లోకములో చెప్పటం జరిగింది.

తథాంగ వంగౌసహపుండ్రకేళ
పాండ్యోధ్రరాజౌసహబాంధ్ర కేణ.

అదే పర్వములో ఆంధ్రులంటే విభిన్న తెగల సమూహముగా “ఆంధ్రాశ్చః బహువః” అని చెప్పటం కూడా జరిగింది. అయితే ఎక్కడా వారు నివసించే ప్రదేశము ఇదమిద్ధ మని చెప్పబడలేదు. వీరందరినీ వింధ్యపర్వత ప్రాంతములో నివసించిన అనార్య జాతులుగా పరిగణింపబడటం జరిగింది. సంచార జీవితము వదలి స్థిరనివాసులై, వ్యవసాయమును వృత్తిగా అవలంభించిన అనంతరం, వారు వింధ్యకు దక్షిణమున కొంత నిర్దిష్ట ప్రాంతమును తమదిగా భావించి సుమారుగా క్రీ.పూ. 700-800 కాలమున స్థిరపడటం జరిగిందని చారిత్రకుల అభిప్రాయం. పైన తెలిపిన ఆటవిక జాతులేకాక ములకులు, అసకులు (అశ్వకులు), మహిషసకులు, నాగులు, యక్షులు,

కళింగులు, తెలింగులు వంటి జాతులవారు కూడా ఈ ప్రాంతములలో సహజీవనము గడుపుతుండేవారు. వీరిలో అసకులు ములుకలు నేడు విదర్భగా పిలవబడుతున్న ప్రాంతమునకు సమీపంలో వసించేవారు. వీరందరూ కృష్ణ గోదావరీ నదుల మధ్య ప్రదేశమును తమ జన్మభూమిగా పరిగణించేవారు. కాలం గడుస్తున్న కొద్దీ వారు ఆర్థికంగా, సామాజికంగా వృద్ధి పొందటంతోపాటు సాంస్కృతికంగా కూడా దగ్గరై నారు. మాట్లాడటంలో కొంత ప్రాంతీయ వైవిధ్యములున్నప్పటికీ ఒకే భాషను మాట్లాడే వారు. క్రీ.పూ. నాల్గవ శతాబ్దమునకు గ్రామ జీవితమువదలి మెల్లగా నగర నిర్మాణ ములు ప్రారంభించి, కోటవంటి భద్రతా ఏర్పాట్లుగల 30 నగరములు ఆంధ్రదేశంలో నిర్మించినట్లు మెగస్తనీసు వ్రాతలవల్ల మనకు తెలుస్తోంది. ఈ అభివృద్ధి ఒకరాత్రిలో వచ్చిందికాదు. అనేక సంవత్సరములకాలము వ్యావసాయకంగా, వాణిజ్య వ్యాపార ములపరంగా, చేతివృత్తులవంటి పారిశ్రామికాభివృద్ధి వలన సాధించిన ఆర్థికాభి వృద్ధి, పట్టణాభివృద్ధి మరియు నాగరికతాభివృద్ధి, సాంస్కృతిక పురోగమనము, సర్వతో ముఖాభివృద్ధిని పరస్పర సహకారం ద్వారా సాధించిన ఆ విభిన్న తెగల మధ్య అనుబంధాలు బలపడినాయి. వారి భూములు, వ్యాపార వాణిజ్యములు, గ్రామములు, నగరముల శాంతిభద్రతల పరిరక్షణకుగాను, ఒక రాజకీయ వ్యవస్థను నిర్మించు కొనుట జరిగింది. తత్ఫలితంగా ఏర్పడినట్టివే, మొగస్తనీసు తెలియజేసిన ప్రాకార ములతో రక్షణ కల్పించిన 30 నగరములు. ఈ నగరములు ఆయా తెగలవారి పరిపాలనా వ్యవస్థలకు కేంద్రస్థానములై ఉండవచ్చునని చరిత్రకారుల ఊహ.

నేటి నిజామాబాద్ ప్రాంతములో అసకులు, కరీంనగర్ ప్రాంతములో శబకులు, మహబూబ్‌నగర్, నల్గొండ జిల్లాలలో మహిషకులు, అమరావతి చుట్టుప్రక్కల నాగులు, భట్టిప్రోలు పరిసరాలలో యక్షులు, ఉత్తరకోస్తాజిల్లాలలో కళింగులు మొద లైన తెగలవారు రాజ్య నిర్వహణ జరిపినట్లు ఇటీవల లభించిన నాణెములు, త్రవ్వ కముల ద్వారా బయలుపడిన వస్తువుల ఆధారంగా తెలియవచ్చింది. వీరందరూ ఆదిమతెగలకు చెందినవారు, అనార్యులు అయినప్పటికీ వీరు వింధ్యకావల గల ఆర్యావర్తములోని రాజ్యములతోనూ, ప్రజలతోను సన్నిహిత సంబంధాలేర్పరుచుకొని, వ్యాపార వాణిజ్యాభి వృద్ధికి, విజ్ఞాన సముపార్జనకు, ఉద్యోగముల నిమిత్తం, తరచూ రాకపోకలు జరుపుతుండేవారు. ఇందుకుగాను ఆంధ్రదేశమును మగధతో కలుపుతూ

రెండు ముఖ్యమైన రహదారులేర్పడినాయి. ఒకటి పశ్చిమదిశగా అసక, ములక, విదర్భ, మాళ్వల ద్వారా మగధకు చేరుతుంది. మరొకటి ధాన్యకటకము (అమరావతి-గుంటూరుజిల్లా) నుండి తూర్పువైపు వేంగి, కళింగము, కోసల దేశముల ద్వారా మగధకు చేరుతుంది. ఈ రహదారుల మీదుగా అధిక సంఖ్యలో ఆంధ్రులు ఆర్యావర్తములోని అనేక రాజ్యములలో ఉద్యోగస్తులుగా, సైనికులుగా నియమితులైనట్లు భాగవతమువంటి పురాణ సాహిత్యము ద్వారానూ, తమిళదేశములో సంగమ కాలములో ఉద్భవించిన “శిలప్పాదికారము” వంటి రచనల ద్వారానూ “మహావంశ” వంటి బౌద్ధగ్రంథముల ద్వారానూ, జాతకకథల ద్వారానూ, నయనసేనుని కన్నడ ‘ధర్మామృత’ వంటి జైన గ్రంథముల వల్ల విదితమగుచున్నది. ఈ రకంగా ఆర్యావర్తము లోని ప్రజలు ఆంధ్రదేశవాసుల మధ్య అనేక విషయములలో సత్సంబంధాలు ఏర్పడి సుసంపన్నమై, సుభిక్షమై, శాంతిభద్రతలతో మనుగడ సాగిస్తున్న ఆంధ్రదేశములోనికి ముందుగా వేద సంస్కృతికి చెందిన సనాతన ధర్మం ప్రవేశించింది. అగస్త్యమహర్షి వింధ్య పర్వతముల గర్వము నణచి దక్షిణదేశములోనికి ప్రవేశించి ఇచ్చటనే స్థిర నివాసమేర్పరుచుకున్నట్లు చెప్పే వృత్తాంతము, సనాతన ధర్మప్రచారకులుగా, ఉత్తర దేశమునుండి అనేకులు దక్షిణదేశమునకు, ముఖ్యముగా ఆంధ్రదేశములోని కృష్ణా గోదావరి తీరములలోనూ, పరిసర ప్రాంతములయందును ఆశ్రమములను నిర్మించు కొని గురుకులములనేర్పాటు చేసుకొని ఆర్షసంస్కృతీ విస్తృతికి కృషి చేసిన వైనమును తెలియజేస్తుంది.

సమాజమును వృత్తులను బట్టి బ్రహ్మ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్రులను నాలుగు వర్ణములుగా విభజించి, ప్రతి వర్ణమువారు సమాజశ్రేయస్సుకు, ప్రభుత్వ నిర్వహణకు నిర్వర్తించవలసిన కార్యములు, పాటించవలసిన ధర్మములు నిర్ణయించబడినవి. అదేవిధంగా ప్రతి వ్యక్తి జీవితకాలమును నాలుగు దశలుగా విభజించి, వాటిని బ్రహ్మచర్య, గృహస్థ, వానప్రస్థ, సన్యాసమని పేర్కొన్నారు. ప్రతి దశలోనూ వ్యక్తి కర్తవ్యము, నిర్వహించవలసిన వేదొక్తవిధులు, లౌకిక విషయములను విసర్జించి, ఆధ్యాత్మిక చింతనలో నిమగ్నుడయే విధానము, ప్రాపంచిక విషయములందు విర క్తుడై, వైరాగ్యభావనతో సన్యసించటం వంటి చర్యలను విధిగా పాటించవలెనని నిర్ణయించటం, షోడశ సంస్కారములను (పదునారు సంస్కారములను), ప్రతివ్యక్తి

తనతల్లి గర్భమున ప్రవేశించి నప్పటి నుండీ, కాటిపై దేహము దగ్ధమైపోయేవరకు అనుసరించవలసిన కర్మాచరణముల ద్వారా వైదిక సంస్కృతి వ్యాప్తికి కృషిచేయటం ప్రారంభించారు. గురుకులములలో వేద వేదాంగములను బోధించి, పరిపూర్ణత పొందిన వారిని తెలుగుదేశము నలుమూలలకు పంపి, ఆదిమ తెగల వారిని తమకు వారసత్త్వంగా సంక్రమించిన ఆచార వ్యవహారములను వదలి, సనాతన ధర్మ స్వీకారము, ఆచరణ పాటించవలసినదిగా ప్రబోధింపచేశారు. ఆంధ్రదేశములోని తెగలలో చాలామంది సనాతన ధర్మమువైపు ఆకర్షితులై దానిని స్వీకరించి, వర్ణాశ్రమ పద్ధతిలో విభజింప బడిన సమాజమందు ఇమిడిపోయారు. నాగులు, యక్షులు వంటి కొన్ని తెగలవారు తమ పెద్దలు అనుసరించిన ఆచార వ్యవహారములను మత విశ్వాసములను వదులు కొనుటకు అయిష్టత ప్రదర్శించారు. వర్గపరంగా గమనిస్తే, వ్యవసాయ, వ్యాపార పరిశ్రమల ద్వారాను సంపన్నులైన, రైతులు, వర్తకులు చేతివృత్తులవారు తమ సంపదకు, పలుకుబడికి తగినట్లుగా సమాజములో, ఉన్నత స్థానము కల్పించక నాల్గవది, చివరిదైన శూద్రులుగా పరిగణించబడటం అవమాన కరంగా భావించి సనాతన ధర్మస్వీకారమును తిరస్కరించటం జరిగింది.

ఈ విధమైన సామాజిక, సాంస్కృతిక పరిస్థితులు ఆంధ్రదేశములో కొనసాగు తున్న తరుణంలో జైన, బౌద్ధ ధర్మముల ప్రచారకులు ప్రవేశించుట జరిగింది. ఈ మూడు మతముల మధ్య ఆధిక్యతకోసం పోటీలు మొదలైనవి. మహాదేవుడనే బౌద్ధా చార్యుడు తెలుగువాడవటంచేత అమరావతి, నాగార్జునకొండ ప్రాంతములో నివాస మేర్పరచుకొని, బౌద్ధధర్మప్రచారము ప్రారంభించాడు. తమ మతములో వర్ణాశ్రమ ధర్మాలకు తావులేదనీ, బౌద్ధధర్మమును స్వీకరించిన వారందరూ సమానులే అని ప్రబోధించటం, అశోక చక్రవర్తి వంటివారు దేశమంతా బౌద్ధమత వ్యాప్తికొరకు అంగ, అర్ధబలములను సమకూర్చటం, అతిముఖ్యమైన, మరొక బలమైన కారణం. బౌద్ధులు తమ మతవ్యాప్తి శీఘ్రంగా జరుపవలెననే ఆకాంక్షతో భారత దేశములోని ఆదిమవాసుల మత విశ్వాసములను, ఆచార వ్యవహారములను ఆమోదించి, అవి తమ మత ధర్మములుగానే ప్రచారం చేసుకోవటం జరిగింది. అందువల్ల సనాతన ధర్మమును త్రోసిపుచ్చిన నాగులు, యక్షులు వంటి ఆదిమజాతులేకాక, ఇతర తెగలవారైన సంపన్న గృహస్థులు కూడా వేలాదిగా బౌద్ధమత స్వీకారము చేశారు. దక్షిణదేశంలో,

ఆంధ్రభూమి బౌద్ధమత ప్రచారమునకు కేంద్రమవుటయేకాక, బలపడి సుమారు 600 సంవత్సరములు అది ప్రజల ప్రభువుల మతంగా చలామణి అవటం జరిగింది. వ్యాప్తి చెందినకొలదీ, అంతఃకలహములు వృద్ధి చెంది ఆంధ్ర దేశములో అది 32 శాఖలుగా మారి క్షీణిస్తూనే, విశ్వవిఖ్యాతిపొందిన ఆచార్యులకు, వివిధ శాఖల యందు జన్మనిచ్చింది.

జైన ధర్మము, బౌద్ధము కంటే కొద్దికాలము ముందే ఆంధ్రదేశములో అడుగు పెట్టినప్పటికీ దాని వ్యాప్తిలో చురుకుదనం లోపించింది. అందుకు ముఖ్యమైన కారణం ఆ మతమునందలి క్లిష్టమైన నియమ నిబంధనలు. తమ మతమును స్వీక రించుటకు ప్రతివ్యక్తీ సన్యసించాలనీ, నగ్నంగా చరించాలనీ, జీవహింస చేయరాదనీ, స్త్రీలకు జైన ధర్మము స్వీకరించుటకు వీలులేదనేటువంటి, ఆచరణకు కష్టమైన విధానాలను ప్రబోధించటం. మరొక కారణం, అతి శీఘ్రంగా వ్యాప్తి చెందుతున్న బౌద్ధమతంతో తలపడటం నయనశేనుని “ధర్మామృత” అనే కన్నడ భాషాగ్రంథంలో జైన బౌద్ధమతముల మధ్య రేకెత్తిన సంఘర్షణలు వివరించటం జరిగింది. మగధ యందలి నందరాజులు, కళింగ చక్రవర్తి ఖారవీలుడు, ప్రతీపాలపురం (భట్టిప్రోలు) పరిపాలించిన ధనదుడు వంటి రాజులు, అనంతర కాలంలో వేంగీ చాళుక్యుల ప్రోత్సాహము న్నప్పటికినీ సామాన్యులకు క్లిష్టతరమైన మత నియమములు, బౌద్ధము నకు లభించిన జనాదరణ లభించక బలహీనపడిపోయింది. క్రీస్తుశకం ప్రారంభంలో జైనమతము రెండుగా చీలిపోయింది. క్లిష్టమై, ఆచరణయోగ్యంకాని విధానములను మతమునుండి తొలగించి, శ్వేతాంబర శాఖ ఏర్పడింది. వారు దిగంబరులుగా వుండక తెల్లని వస్త్రము ధరించేవారు. మూల సూత్రములకే కట్టుబడినవార్ని దిగంబరశాఖ అని పిలిచేవారు. ఈ శాఖల రెంటి మధ్య సమన్వయం, సహకారము కలిగించాలని మూడోశాఖ జన్మించింది. వార్ని యాపనీయులు అని పిలిచారు. ఈ మూడు శాఖలు ఆంధ్రదేశములో బౌద్ధమత క్షీణత అనంతరము, వ్యాప్తి చెందటానికి శాయశకులా కృషి చేసినప్పటికీ వైదికపరమైన సనాతన ధర్మము సంస్కరింపబడి హిందూ మతముగా మార్పుచెందటంతో బౌద్ధులుగా మారిన ప్రజాబాహుళ్యము ఆ మతమును తిరస్కరించి హిందువులుగా పరివర్తన చెందటం జరిగింది. అయినప్పటికీ హిందూ, బౌద్ధ, జైన మతములు మూడూ, ఆంధ్రదేశంలో ప్రధాన మతములుగా వర్థిల్లాలనే

కోరికను వదులుకోలేదు. ఎంత చిన్న అవకాశమొచ్చినా, తమ ప్రయోజనములను సాధించవలెననే ప్రయత్నములను వీడలేదు.

సనాతన ధర్మావలంబకులు, వేదవేదాంగాలను అధ్యయనము చేయవలెనన్నా, యజ్ఞయాగాది క్రతువులు నిర్వహించవలెనన్నా, సంస్కృతభాషా పరిజ్ఞానం విధిగా సంపాదించుకోవాలి. ఆ కారణంగా ఆంధ్రదేశమునుండి కొందరు ఆర్యావర్తములలోని గురుకుల ఆశ్రమములలో విద్యనభ్యసించి తిరిగివచ్చి, అదేవిధమైన విద్యాబోధన, సనాతన ధర్మ ప్రచారమూ చేయుటకై, కృష్ణా గోదావరి తీర ప్రాంతములలో ఆశ్రమముల నేర్పరుచుకొని, వైదికవాఙ్మయమును బోధించి శిష్యులను తయారు చేసి వారిద్వారా, సనాతన ధర్మ ప్రచారము చేసేవారు. ఆ విధంగా వైదిక ధర్మవ్యాప్తి సుమారుగా క్రీ.పూ. 1000 నుండి క్రీ.పూ. 320 వరకు వింధ్యకు దక్షిణమున జరిగింది. ఆ ప్రాచీన కాలంలో తెలుగువారైన బోధాయనుడు, ఆపస్తంబుడు ఆర్యావర్తములోని విద్యాకేంద్రములలో వేద వేదాంగములను అభ్యసించి తిరిగి వచ్చి తెలుగుదేశములో ఆశ్రమములనేర్పాటు చేసుకొని, విస్తృతమై, నిర్ణీతమైన పద్ధతి లేక, కంఠస్థము చేయుటకు వీలుకానటువంటి వేదములలోని బ్రాహ్మణములను, సంక్షిప్తము చేసి, వాటికి సూత్ర రూపము కల్పించారు. ఇదేవిధంగా ఆ కాలములో ఋక్, యజుస్సాను వేదములకు సంబంధించిన బ్రాహ్మణములకు, భారతదేశపు వివిధ ప్రాంతములలో ఆశ్రమములేర్పరచుకొన్న వశిష్ఠుడు, గౌతముడు, సాంఖ్యాయనుడు, అశ్వలాయనుడు, హిరణ్యకేశి, భరద్వాజుడు, కాత్యాయనుడు, వంటి వేదవిదులు కూడా సూత్రరచన చేయటం జరిగింది. సూత్ర రచన యొక్క ఆంతర్యమును బాదరాయణ సూత్రములపై వాఖ్యానిస్తూ మాధవాచార్యులు ఈ విధంగా నిర్వచించారు.

శ్లో॥ అల్పాక్షరం అసందిగ్ధం సారవదిశ్వతో ముఖమ్
అస్తోభమన వాద్యంచ సూత్రం సూత్ర విదోవిదుః

ఆ శ్లోక తాత్పర్యమేమంటే అతికొద్ది అక్షరములను మాత్రమే ఉపయోగించి ఎటువంటి సందేహములకు తావులేకుండా విస్తృతమైన విషయమును తెలియజేయటం. ఈ ప్రక్రియ కేవలం వేద వాఙ్మయమునకే పరిమితం చేయక, యజ్ఞయాగాది క్రతువులలో నిర్మించవలసిన యజ్ఞకుండములు, వాటి సంఖ్య వంటి క్షేత్ర గణిత (Geometry) సంబంధమైన సులవసూత్రముల రచనకూడా జరిగింది. గ్రీకు

వేదాంతి, గణితశాస్త్రజ్ఞుడైన పైతాగరస్ ఈ సులవ సూత్రాధ్యయనము ద్వారా తన పేర ఒక సిద్ధాంతము రచించాడని ప్రతీతి. ఇవికాక వేదములలోని ఋక్కులకు అక్షరక్రమముగా ప్రతి ఋక్కులోనున్న అక్షరముల సంఖ్యను వివరిస్తూ వ్రాసిన సూత్రములకు అనుక్రమణికలు అనిపేరు. కేవలము వైదికవాఙ్మయము, ఆధ్యాత్మిక విషయములకే పరిమితము కాకుండా మానవ నిత్య జీవనమునకవసరమైన ఆరోగ్యము, విద్య, ఆర్థికశాస్త్రము, ఖగోళశాస్త్రము, వ్యవసాయము, వ్యాపారము, పశు పోషణ, కళలు. సామాజిక నియమములు, సంస్కారములు, న్యాయశాస్త్రము ఆదిగా గల అనేక లౌకిక విషయములపై కూడా సూత్ర రచన జరిగింది. భారతదేశములోని వివిధ గురుకులముల యందు ఈ సూత్ర రచన, బోధన జరుపబడి వేదార్థములను విశదీకరించుట, సూత్ర పఠనము ద్వారా వాటిని కంఠస్తము చేయటం జరిగేది. ఇట్టి విద్యా కేంద్రములను చరణములనేవారు. ఒక్కొక్క చరణమునందు, ఒక్కొక్క వేద విభాగము, దానికి సంబంధించిన బ్రాహ్మణముల సూత్రములు వల్లెవేయించుట ద్వారా, సనాతన ధర్మావంబలకులలో శాఖలేర్పడినాయి. ఉదాహరణకు బోధాయన సూత్రములను పాటిస్తూ వైదిక కర్మలను జరిపే వారిని బోధాయనీయులని, ఆపస్తంబ సూత్రములు పాటించే వారిని ఆపస్తంబీయులని పిలుస్తారు.

పైన తెలియజేసిన సూత్రకారులే కాక, ఇంకా ఎందరో సూత్ర రచన చేసినట్లు దాఖలాలున్నప్పటికీ అవి ఏవియు లభించలేదు. కాలగర్భంలో కలిసిపోయినవి. ఉదాహరణకు “మన్వసూత్రము”లనేవి ఇతర సూత్రగ్రంథములలో ప్రస్తావించబడినవి. కాని ఈనాడు మనకు లభ్యం కావటం లేదు. మనుధర్మశాస్త్రమని పిలవబడే ఈనాటి గ్రంథము, క్షిద్రమైన మన్వసూత్రములలో లభించిన కొన్ని సూత్రముల సంకలనముగా భావిస్తున్నారు. ఆ విధంగా ప్రాచీనకాలములో భాషకు “లిపి” లేనప్పుడూ, ఉన్నప్పుడు కూడా, వీటిని గ్రంథస్థము చేయకుండా కంఠస్తము చేయించి గురుశిష్యపరంపరగా బోధించి, సనాతన ధర్మప్రచారము ఆంధ్రదేశములోనే కాక, యావద్భారత ములోను చేయుట జరిగింది.

అశోక మౌర్యుని కాలములో బౌద్ధమతము యావద్భారతములోనూ, ఖండాతరములయందును రాజాదరణ వల్ల విస్తృతంగా వ్యాపించి, సనాతన ధర్మము లను రూపుమాపివేయగల శక్తిని పుంజుకున్నది. వారి అనంతరము, ముందు మనవి

చేసినట్లు ఆ మతక్షీణత ప్రారంభమయినది. గుప్తరాజుల కాలమునాటికి రాజాదరణ పొందిన సనాతన ధర్మమును సంస్కరించి, పునర్వ్యవస్థీకరించి పునర్జీవనము చేయ వలననే దృఢసంకల్పముతో, సనాతన ధర్మమునందలి కఠిన నిబంధనలను సడలించి, యజ్ఞయాగాది క్రతువుల ప్రాధాన్యత, నిర్వహణకు గల ప్రాముఖ్యతను తగ్గించటం జరిగింది. బదులుగా వేదవ్యాస విరచితముగా ప్రఖ్యాతి గాంచిన అష్టాదశ పురాణ ములు మరియు ఉపపురాణములలో వర్ణింపబడిన దేవతామూర్తుల ఆరాధన ప్రవేశపెట్ట బడినది. పురాణములలో నిర్దేశింపబడిన ధర్మ, అర్ధ, కామ, మోక్షముల సాధనకై దేవతారాధనతో పాటు నోములు, వ్రతములు, తీర్థయాత్రలు, దానధర్మాది కార్యక్రమ ములు వర్ణ వివక్షత లేకుండా నిర్వహించుట ప్రారంభమయినది. పురాణతత్త్వము ప్రతివ్యక్తి యొక్క ఉన్నతిని అతని సామర్థ్యము, సంక్షేమము, ఒడిదుడుకులు లేని ప్రశాంత జీవనము, ఆర్థిక మరియు తాత్త్వికాభివృద్ధి ద్వారా నైతికోన్నతమైన సమాజ స్థాపనే ఆశయముగా రూపొందించుట జరిగినది. పరాశర యాజ్ఞవల్క్యాది ఋషులు సంకలనము చేసిన స్మృతులు, పురాణేతిహాసములు మూలములుగా నిర్మించబడిన వ్యవస్థనే హిందూమతమని ఇతరులు నామకరణము చేయటం జరిగింది. కానీ నిజానికి అది మతముకాదు. మానవజీవన విధానమును నిర్దేశించిన ఒక సామాజిక, ఆధ్యాత్మిక సంస్కరణ. ఈ విధంగా పునర్నిర్మాణము చెందిన సనాతన ధర్మము, హైందవ మతముగా పిలువబడుతూ, నిర్దేశించిన నియమ నిబంధనలను ఉల్లంఘిస్తే పాపము కలుగుతుందనీ, తద్వారా నరకమునకు చేరవలసి వస్తుందనీ, పాటిస్తే పుణ్యమును పొంది స్వర్గమునకు పోయి సకల సుఖములు అనుభవించెదరని ప్రజా బాహుళ్యమునకు ప్రబోధించింది.

కాలక్రమేణ పురాణ దేవతారాధకులు, తాము ఆరాధించు దేవుని లేక దేవత యొక్క వైశిష్ట్యమును, పూజా విధానములను, వర్ణిస్తూ అనేక విధములైన సిద్ధాంతము లను రూపొందించారు. వేదములలోని పాంచరాత్రమనే భాగమాధారంగా వైష్ణవ మతము, శైవాగమము, శాక్తేయము, గాణపత్యము, సౌరము, స్కాంధము మొదలైన ఆరు శాఖలేర్పడి షణ్మతములుగా పేరు గాంచినవి. తాత్త్వికచింతనను బట్టి అద్వై తము, విశిష్టాద్వైతము, ద్వైతము, శాక్త్వేయమువంటి శాఖలు ఏర్పడినవి. తదనం తరము వాటిలో ఉపశాఖలేర్పడినవి. ఈ విధంగా శాఖోపశాఖలైన భారతీయ తాత్త్విక

భావన, ఆయా శాఖాధిపతులు, అనుయాయిలచే భారతదేశములో ముఖ్యంగా తెలుగు నాట విస్తృత ప్రచారం పొందింది. శాఖలలో అంతర్విభేదాలున్నప్పటికినీ, బౌద్ధజైన మతములను నిర్వీర్యంగా మార్చి, ప్రజాబాహుళ్యమును తమ తమ శాఖలలో చేర్చు కొనవలెననే ప్రయత్నంలో వారికెటువంటి విభేదాలు లేవు. అయితే క్రీ.శ.10-12 శతాబ్దములనుండి శైవ, వైష్ణవ శాఖల మధ్య ఆధిక్యత కొరకై చేసిన ప్రచారము చాలాచోట్ల హింసకు దారితీసింది. కాకతీయులు శైవులయిన తరువాత జైనులపై దౌర్జన్యములు, హింస పెచ్చుపెరిగినవి. కృష్ణదేవరాయల అనంతరం పాలించిన రాజులు వీరవైష్ణవులై, శైవులను బాధపెట్టడం జరిగింది. ఆంధ్రదేశంలో ప్రసిద్ధిగాంచిన పలనాటి యుద్ధమునకు మతావేశము కూడా ఒక కారణము. ఈ రకమైన శాఖా ద్వేషములు, ఒక హిందూ మతమునకే పరిమితము కాక, బౌద్ధమతములోని శాఖల యందును, ముఖ్యముగా తేరవాదులకు, మహాయాన వాదులకు మధ్య ఈరకమైన వైషమ్యములు పెచ్చుపెరిగినవి. జైన శాఖలైన దిగంబర, శ్వేతాంబర, యాపనీయుల మధ్య కూడా సత్సంబంధాలు ఉండేవి కావు.

ఈ విధంగా శాఖోపశాఖలైన హిందూ, బౌద్ధ, జైన మతములకు చెంది, నమ్మిన తత్త్వసిద్ధాంతములను తమ రచనల ద్వారా ప్రచారము చేసిన మహనీయుల సంక్షిప్త జీవితగాధలు, వారు ప్రబోధించిన తాత్త్విక సిద్ధాంతములు, అందుపై వారు చేసిన రచనలు వంటి విషయములను, సాధ్యమైనంత సంగ్రహంగా ఈ పుస్తకములో వ్రాయడం జరిగింది. గ్రంధస్థము చేయబడినవారే కాక, మరెందరినో పూర్తి వివరము లభించక వదలివేయడమైనది.

ఈ గ్రంథములో తెలుగు తాత్త్వికులుగా పరిగణింపబడిన వారిలో తెలుగు దేశ ములో జన్మించి వలసపోయిన వారిని, ఇతరప్రాంతములనుండి వచ్చి ఇచటనే స్థిరపడిన వారిని కూడా, తెలుగు గడ్డపై జన్మించి తాము నమ్మిన ఆధ్యాత్మిక తత్త్వ ప్రచార మునకు పూనుకొనిన అసలు, సిసలు తెలుగువారితో కలిపి వేయటం జరిగింది.

సహృదయులైన, తెలుగు పాఠకులు ఈ రచనలను కూలంకషంగా చదివి, తెలుగుజాతి ప్రాచీనతను, ఔన్నత్యమును ఆధ్యాత్మిక చింతనాపటిమను, దాని అభి వృద్ధికి వారు చేసిన కృషిని, అది ఆస్తికమైనా నాస్తికమైనప్పటికిన్నీ గాఢంగా అవగాహన చేసుకొని, పాశ్చాత్య సంస్కృతీ, స్వభావములకు లోనుగాక, వారి బిడ్డలకు, ముందు తరములవారికీ తెలుగుజాతి సంస్కృతీ సౌరభములను వ్యాపింపచేయగలరని విశ్వసిస్తున్నాను.

బోధాయన ఋషి

వేదములలో నిర్దేశించిన యజ్ఞయాగాది క్రతువులు, కామ్యకర్మలు నిర్వహించ డానికి ప్రాచీన ఋషులు కొన్ని నిర్దిష్టమైన పద్ధతులను బోధించారు. సంహితలలో నిక్షిప్తమైన మంత్రార్థములను సక్రమంగా అర్థం చేసుకొని, వాటిలో వాడిన సాంకేతిక పదముల, అంతరార్థములను దోషరహితంగా గ్రహించి, లోపరహితముగా ఆయా కర్మకాండలను నిర్వర్తించుటకు రూపొందించబడిన వేద విభాగములే బ్రాహ్మణములు, సుదీర్ఘములు, గద్య రూపములైన బ్రాహ్మణ వాఙ్మయము క్లిష్టమై కంఠస్తము చేయుటకు జ్ఞప్తియందుంచు కొనుటకు, కష్టతరముగా నుండి వైదికమత వ్యాప్తి శీఘ్రంగా జరుగు టకు కొంత అవరోధముగా నుండుటచేత అందలి విషయములను క్రోడీకరించి, సూత్రరూపంలో సూక్ష్మీకరించవలసిన ఆవశ్యకత కలిగింది. ఈ విషయముపై వివరణ నేపథ్యమనే అధ్యాయములో పొందుపరచటం జరిగింది. అట్లు సూత్ర రచన, సంక లనము చేసిన మహనీయులలో బోధాయనుడు ప్రాచీనుడు.

భారతీయ తత్త్వవేత్తలే కాక, పాశ్చాత్య తత్త్వవేత్తలు కూడా సూత్రకారులలో ఆయన అగ్రగణ్యుడని ప్రశంసించారు. డాక్టర్ బుహ్లర్ అనే తాత్త్వికుడు, బోధాయనుని, మరియొక తెలుగు సూత్రకారుడైన ఆపస్తంబుని సూత్రములను క్షుణ్ణంగా అధ్యయ నము చేసి, వాటిని సవాఖ్యానంగా ఇంగ్లీషు భాషలోనికి అనువదించట చేశాడు. ఆయన అంచనాల ప్రకారం వారిద్దరి మధ్యకాలము దశాబ్దములలో కాక, శతాబ్దము

లలో వుంటుందని చెప్పాడు. బోధాయనుడు సుమారు క్రీ.పూ. 600 సంవత్సరము నకు చెందినవాడుగానూ, ఆపస్తంబుడు క్రీ.పూ. 400–300 సంవత్సరములకు చెందిన వాడు గాను భావించ బడుతున్నది. అందువల్ల బోధాయనుడు ప్రాచీన సూత్రకారుల కోవకు చెందినవాడు. ప్రథముడు గౌతముడు కాగా, బోధాయనుడు సూత్రకారులలో ద్వితీయుడో, తృతీయుడో అయి వుండవచ్చును. బోధాయనుడు భారతదేశములో ఏ ప్రాంతమునకు చెందినవాడనే, అంశముపై చరిత్రకారులకు, తత్త్వవేత్తలకు ఏకాభిప్రాయము లేదు. అయినప్పటికినీ ఆయన సూత్రముల విశ్లేషణ ద్వారా ఆయన తెలుగు బ్రాహ్మణుడనీ గోదావరీ తీర వేంగి మండల వాసియని తెలుస్తున్నది. ఆయన కాలంలో కృష్ణానదీతీర ప్రాంతములోను, తూర్పున కళింగ దేశమువరకునూ హిందూ రాజ్యములున్నట్లు తెలుస్తున్నది. ఆనాడు ఆర్యావర్తములో నివసించెడివారు వింధ్యకు దక్షిణమున వసించు ప్రజలను అనార్యులుగానూ, ఆట వికులుగానూ నిరసించేవారు. ఆర్య సంస్కృతి దక్షిణ భారతమునందు వ్యాప్తి చెంద లేదు. ఆయన అనంతరమే ఆ సంస్కృతి ప్రవేశించటం జరిగినది. బోధాయనుడు తన సూత్రముల ద్వారా భారతావనిని నాగరికత, ఆర్ష సంస్కృతుల వ్యాప్తి నాధారంగా చేసుకొని మూడు భాగములుగా విభజించినాడు. ఆర్యావర్తమని పిలవబడే ప్రాంతము ఉత్తరమున హిమాలయముల నుండి దక్షిణమున వింధ్య పర్వతముల వరకున్నూ, పశ్చిమమున సరస్వతీ నది నుండి తూర్పున నేటి బీహారు రాష్ట్రము వరకు విస్తరిల్లి యున్నదనియూ, పాంచాలము (దక్షిణ పంజాబు)లోని కొన్ని భాగములు, సింధు, గుజరాత్ ప్రాంతములు, దక్షిణ భారతము, మాళవము (మాల్వా), అంగ (బీహారు తూర్పు ప్రాంతము), మగధ (బీహారు దక్షిణ ప్రాంతము)లను కలిపి ద్వితీయ భాగముగానూ, పంజాబులోని అరటులు, దక్షిణదేశమునందలి గిరిజన జాతులను, ఉత్తర, తూర్పు బెంగాలు ప్రాంతములను, ఓఢ్ర దేశమును, కలపి మూడవ భాగముగా విభజించెను. ద్వితీయ భాగమునందు నివసించు వారిని మిశ్రమ జాతులుగానూ, తృతీయ భాగములోనికి ఆర్యులెవ్వరూ వెళ్ళరాదని నిషేధించటం జరిగింది. ఈ నిషేధమును ఉల్లంఘించినవారు పునస్తోమము లేక సర్వప్రాయశ్చిత్తమనే కర్మల నాచరించుట ద్వారానే ఆర్యసంఘములో చేరుటకు అర్హులని తెలియ జేయబడింది.

అయినప్పటికిన్నీ బోధాయన ఋషి ఆర్యులకు నిషిద్ధమైన తృతీయ ప్రాంతము నకు చెందిన వాడవటం విశేషము. దక్షిణభారతములోని తెలుగుదేశమే ఆయన

నివాస స్థానమని చెప్పటానికి తగిన బలమైన ఆధారములు, ఆయన సూత్రముల యందే స్పష్టమైనవి. దక్షిణ భారతదేశం పాటిస్తున్న సమకాలీన ఆచార వ్యవహారాలు, సంస్కృతీ సాంప్రదాయములు, ఉత్తర భారతంలో ఆచరిస్తున్న వాటికి ఏ విధంగా విరుద్ధమైనవో తన సూత్రములలో వివరించటం జరిగింది. ముఖ్యంగా ఉత్తర, దక్షిణ భారతములలో ముఖ్యమైన ఐదు వైవిధ్యమైన ఆచారములను బోధాయనుడు విశదీకరించాడు.

దక్షిణ భారతంలో

1. ఉపనయన సంస్కారాదులను జరుపుకొనని వ్యక్తులతో సహపంక్తి భోజనం చేయటం. (ఈ ఆచారమును ఇప్పటికీ శ్రోత్రియ కుటుంబములు వ్యతిరేకిస్తున్నవి).
2. భార్యతో కలసి ఒకేసారి భుజించుట.
3. చద్దివి, పాశిపోయిన పదార్థములను తినుట.
4. మేనమామ కూతురును వివాహమాడుట.
5. మేనత్త (తండ్రి సోదరి) కూతురును వివాహమాడుట.

చివర తెలియజేసిన రెండు విధములైన వివాహములను నేటికీ తెలుగువారు, మహారాష్ట్రములోని దేశస్థ, కర్హాడ బ్రాహ్మణులు కొనసాగిస్తూనే ఉన్నారు. ఇక ఉత్తర భారతంలో ఆచరణలోనున్న నిషిద్ధ వ్యవహారములు :

1. ఉన్ని సేకరణ వ్యాపారము
2. మత్తు పదార్థములను సేవించుట.
3. పై క్రింది దవడలయందు పళ్లు కలిగిన జంతువులు (గుఱ్ఱమువంటివి)తో వ్యాపారము చేయుట.
4. వినాశనకరములైన ఆయుధముల వ్యాపారము.
5. సముద్రయానము.

పైన తెలియజేసిన ఐదు అంశములలో సముద్ర ప్రయాణములను, తరువాత కాలములో హిందువులందరకీ నిషేధింపబడినది. ఇందుకు ముఖ్యకారణము భారతదేశపు ఇరుగుపొరుగు దేశములలో తలెత్తిన రాజకీయ, సాంఘిక, మతపరమైన మార్పులు, భారతీయ సాంఘిక, మత విశ్వాసములను ద్వేషించుట, నిర్మూలించుటకు

ప్రయత్నములు ప్రారంభమగుచుండుటచేత, అట్టి దేశములతో రాకపోకలు నిషేధింప బడినవి. తాము నివసించు ప్రాంతములలో పాటింపబడు ఆచార వ్యవహారములను, మత విశ్వాసములను త్రోసిపుచ్చువారిని పాపులుగా పరిగణించబడటం పరిపాటిగా మారింది.

బుహ్లర్ మహాశయుడు బోధాయన సూత్రములు ఇంగ్లీషు భాషలోనికి అనువదించుటకుగాను క్షుణ్ణంగా అధ్యయనము చేసిన పిమ్మట తన అభిప్రాయములను వ్యక్తం చేస్తూ, బోధాయన సూత్ర వ్రాతప్రతులలో మంచివి, దక్షిణ భారతదేశమునందే లభించినవి. ఆయన సూత్రములలో, తాను తెలుగు దేశమునకు చెందినవాడననీ, ఫలానా ప్రాంత వాసిననీ తెలియజేయునటువంటి అంశములు కానవస్తున్నవి. తరచుగా ఆయన సముద్ర ప్రయాణములను గురించీ, ఖండాతరములనుండి రేవులకు చేరిన వివిధ వస్తువులపై విధించు దిగుమతి సుంకములను గురించీ, వివరించిన విధానమును పరిశీలించుట వలన, ఆయన సముద్రతీర ప్రాంత నివాసియనీ ఖండాతరములతో వ్యాపారము జరుపు ప్రసిద్ధ వర్తక కేంద్రములో నివసించేవాడనీ అవగతమవుచున్నది. అంతేకాక నిర్దుష్టముగా ఆంధ్రుడని తెలియుటకు ఆపస్తంబునివలె, బోధాయనుడు కూడా తన సూత్ర రచనకు మూలంగా, ఆంధ్రప్రతిగా పరిగణింపబడు తైత్తరీయారణ్యకమునే ఉపయోగించుకొనుటవల్ల బోధాయనుడు తెలుగువాడు కాదేమోననే సంశయమునకు తావులేదని స్పష్టం చేశాడు. ఏమైనప్పటికీ ఈ అంశముపై మరికొంత పరిశోధన జరిగితే బాగుంటుంది.

సూత్రకారులెవరైనప్పటికీ, సూత్ర వాఙ్మయము ప్రధానంగా మూడు భాగములుగా విభజింపబడింది. బ్రాహ్మణములలో నిర్దేశించబడిన యజ్ఞయాగాది క్రతువులు నిర్వహించుటకుగాను ఏర్పరచిన మంత్రభాగమును శ్రౌతసూత్రములని పిలుస్తారు. శ్రౌతమంటే పవిత్రత అని అర్థం. రెండవ భాగములో లౌకిక వ్యవహారములకు సంబంధించిన ప్రభుత్వ పరిపాలన విధానము, చట్టములు, న్యాయశాస్త్రము, స్థిర చరాస్తులపై పన్నులు, ఎగుమతి దిగుమతి సుంకములు, వారసత్వ విధానము. ఆస్తుల పంపకము, వ్యవసాయము, వ్యాపారములు, పరిశ్రమలు ఆదిగాగల అనేకానేక మానవ నిత్యజీవనమునకు సంబంధించిన విషయములపై రచింపబడిన సూత్రములు పొందుపరచబడినవి. ఈ భాగమును ధర్మసూత్రముని నామకరణము చేయబడింది.

ఈ ధర్మసూత్రములను ఆధారముగా చేసుకొని, వివిధ కాలములలో ఆనాటి సామాజిక, సాంస్కృతిక, మత విశ్వాసములకు అనుగుణంగా మానవ జీవితమును క్రమబద్ధీకరిస్తూ స్మృతులు రచింపబడినాయి. పరాశరుడు, మనువు, యాజ్ఞవల్క్యుడు వంటి పదునెనిమిది మహనీయులు పదునెనిమిది స్మృతులను రచించారు. బోధాయనుడు సూత్రములతో పాటు స్మృతులను రచించుట వలన ఆయన సూత్రకారునిగానే కాక, స్మృతికారునిగా కూడా ప్రసిద్ధిపొందినాడు. స్మృతులను ఆధారముగా చేసుకొని అనంతరకాలములో న్యాయశాస్త్రగ్రంథములు రచింపబడినాయి. యాజ్ఞవల్క్యస్మృతిని మూలముగా గ్రహించి విజ్ఞానేశ్వరుడు "మితాక్షర" అనే గ్రంథమును రచించాడు. జీమూతవాహనుడు "దయాభాగ" అనే న్యాయశాస్త్ర గ్రంథమును స్మృతుల ఆధారముగా రచించటం జరిగింది. అది కేవలము భారతదేశపు తూర్పు ప్రాంతమునందే అనుసరించబడుతున్నది. భారతదేశమునందలి న్యాయస్థానములు ఈనాటికీ కొద్దిగొప్ప మార్పులతో పైన తెలుపబడిన న్యాయశాస్త్ర గ్రంథములననుసరించియే హిందువుల మధ్య ఏర్పడు వ్యక్తిగత, స్థిర చరాస్తులు వివాదములను పరిష్కరించుచున్నవి.

శ్రౌత సూత్రములు, వ్యక్తిని ఆధ్యాత్మిక పథమునందు నడిపిస్తే, ధర్మసూత్రములు వ్యక్తిని ఒకమంచి పౌరుడుగా తీర్చిదిద్దే విధానములను బోధిస్తాయి. పై రెండు అంశములే కాక, వ్యక్తి, పుత్రునిగా, భర్తగా, తండ్రిగా, సోదరునిగా తన కుటుంబ సభ్యులపట్ల నిర్వహించవలసిన బాధ్యతలు మరెన్నో వున్నాయి. యజ్ఞయాగాది క్రతువుల వంటి భారీ కార్యములు కానప్పటికినీ, అతడు అనేక విధములైన కామ్యకర్మలు అంటే వ్రతములు నోములు తీర్థయాత్రలు దానధర్మములు వంటివీ, షోడశ సంస్కారములని పిలువబడే పుంసవనము, నామకరణము, ఉపనయనము, వివాహము, అంత్యేష్టి (మరణానంతరము చేయు కర్మకాండ) ఆబ్దికములువంటి అనేక శుభాశుభ కర్మకాండలు కూడా, తన కుటుంబ సభ్యులకై నిర్వర్తించవలసి వుంటుంది. ఇటువంటి కార్యముల నిర్వహణలో పఠించవలసిన మంత్రభాగమే గృహ్యసూత్రములని పిలువబడే తృతీయభాగము. ఈ మూడు భాగములను కలిపి ఒకే పేరుతో వ్యవహరించినప్పుడు, వాటిని "కల్పసూత్రము"లంటారు. వేదములకు అంగములుగా పరిగణింపబడు ఆరు శాస్త్రములలో ఈ కల్పము ఒకటి.

ఈ ఆధునిక యుగములోకూడా, ఆర్షసంస్కృతి, హైందవ మతాభిమానముగల భారతీయులందరూ పైన వివరించిన మూడు సూత్ర విభాగములలో, నిర్దేశించినట్లుగా తమ దైనందిన జీవితములను గడుపుతున్నారు.

వైదిక వాఙ్మయములో కల్పసూత్రములేకాక మరొక సారస్వత విభాగమున్నది. దానిని "అనుక్రమణిక" అంటారు. వేదములలోని ఋక్కుల ప్రారంభ పదములను అందుగల అక్షర సంఖ్యను, దానిని ప్రవచించిన ద్రష్ట (ఋషి) నామమునూ, అనుసరించిన ఛందస్సునూ, కీర్తించబడిన దేవతపేరును, అక్షరక్రమములో నాలుగు వేదములకు కూర్చబడివాటి అధ్యయనము సులభసాధ్యముగా చేయునవి.

క్షేత్ర గణితమునాధారముగా చేసుకొని రచించబడిన మరో సూత్ర విభాగమును సులువ సూత్రములని పిలుస్తారు. యజ్ఞయాగాది క్రతువులవంటి కార్యములు నిర్వహించునపుడు యజ్ఞకుండముల నిర్మాణమును ఈ సూత్రములు నిర్దేశించును. యజ్ఞ కుండములు ఉండవలసిన ఆకారము, వాటి కొలతలు కావలసిన వస్తు సముదాయము, ఋత్వికుల సంఖ్య వంటి అంశములు ఇందు పొందుపరచబడినవి. గ్రీకు వేదాంతి గణితశాస్త్రజ్ఞుడైన పైతాగరస్ తన సిద్ధాంతమును ఈ సూత్రముల అధ్యయనానంతరమే రూపకల్పన చేసినాడని ప్రతీతి.

బోధాయనుడు రచించిన, సంకలనము, చేసిన కల్పసూత్రముల యందు శ్రౌత ధర్మగృహ్యసూత్ర భాగములు మూడునూ కలవు. వీటికి రచయిత నామమును కలిపి బోధాయన సూత్రములని పిలుస్తారు. అదేవిధంగా రచయిత పేరుతో పిలువబడే సూత్రములు భారతదేశములో పదునెనిమిది విధములుగా వున్నవి. భారతదేశమునందు ఒక్కొక్క ప్రాంతమున, ఒక్కొక్క సూత్రముననుసరించి హిందువులు తమ ఐహిక ఆముష్మిక కార్యములను జరుపుకొంటారు. దక్షిణ దేశములో ఎక్కువగా ఆపస్తంబ సూత్రములు పాటించేవారున్నప్పటికీ, బోధాయన సూత్రములను అనుసరించేవారు కూడా ఉన్నారు. వారిని బోధాయనీయులు అని వ్యవహరిస్తారు. బ్రాహ్మణుల శాఖలలో ఇది ఒక శాఖ. పైన చెప్పినట్లు పదునెనిమిది విధములైన సూత్రముల అధ్యయనమునకు, వ్యాప్తికి గురుకులములవంటి ఆశ్రమములు భారతదేశములోని వివిధ ప్రాంతములలో ఏర్పాటు చేయబడి, విద్యార్థులకు శాస్త్రయుక్తంగా సూత్రములను కంఠస్తము చేయించేవారు. అట్టి గురుకులములకు చరణములు అని పేరు.

అధ్యయనము పూర్తిచేసి ప్రచారార్హత పొందిన విద్యార్థులు తమ శాఖకు సంబంధించిన సూత్రములను వ్యాప్తి చేస్తూ, ఆ శాఖానుయాయిలకు ఋత్వికులుగా ప్రవర్తించేవారు. ఏ శాఖకు చెందిన సూత్రములు అధ్యయనము చేసి, నిత్య జీవితంలో పాటిస్తున్నాడో ఆ వ్యక్తి మరొక శాఖకు మారటం కానీ, మరొక సూత్రాధ్యయనము చేయటంకానీ నిషేధింపబడినది.

బోధాయనుడు తన సూత్ర రచనానంతరము, వానిపై వ్యాఖ్యలు రచించటం జరిగింది. ఆయన సూత్రములలో ప్రస్ఫుటముగా కనిపించే విషయ పరిజ్ఞానము, బోధించిన తీరును. వేద వాఙ్మయముపై నిశితమైన వ్యాఖ్యలు వ్రాసిన భారతీయ విద్వాంసులేకాక, దానిని క్షుణ్ణముగా అధ్యయనము జరిపిన విదేశీ విద్వాంసులు సహితమూ ఎంతో ఘనంగా ప్రశంసించారు. వైదిక కర్మకాండలపై ప్రఖ్యాతమైన వ్యాఖ్యలు వ్రాసిన భవస్వామి, బోధాయనుడు యజ్ఞయాగాది క్రతువుల నిర్వహణపై ప్రస్తావించిన అంశములు వాటిని వివరించిన విధానమును, ప్రశంసిస్తూ క్లిష్టమైన వైదిక కర్మలను నిర్వహించుటలో, ఏ విధమైన లోపములు వాటిల్లకుండా సజావుగా సాగిపోవుటకు ఆయన సూత్ర రచనా విధానము ఎంతో దోహదకారియని తెలియ జేస్తూ అందుకు తన కృతజ్ఞతాభివందనములు ప్రకటించెను. అదేవిధంగా క్రీ.శ. 14 వ శతాబ్దిలో వేదములకు భాష్యములు వ్రాసి, జగత్ప్రసిద్ధి పొందిన సాయణా చార్యులు బోధాయనుని సవాఖ్యానసహితములైన సూత్రములను మెచ్చుకుంటూ వాటిని వేదములను సాగరమును, నిరపాయంగా, సుఖంగా దాటుటకు అవసరమైన నావతో పోల్చటం జరిగింది. హరదత్తుడను మరొక ప్రఖ్యాత వైదిక భాష్యకారుడు, బోధాయనుని శ్రౌతసూత్రములపై విస్తృతమైన వ్యాఖ్యానము రచించినట్లుగా, ఇతర గ్రంథములనుండి తెలియుచున్నది. ఆయన రచన లభ్యము కాలేదు. ప్రాచీన, అర్వా చీన వైదిక విద్వాంసుల ప్రశంసలను పరిశీలించినచో, బోధాయనుడు వేద సంహితుల యందు, బ్రాహ్మణములయందు, తాను రచించిన కల్ప సూత్రముల యందు, అపార మైన పాండిత్యపటిమ కలవాడని ద్యోతకమగుచున్నది. ఇతర సూత్రకారుల సూత్రముల కంటే బోధాయనుని శ్రౌతసూత్రములు ఎక్కువ అధికారికంగా ఆమోదించ బడినవి.

ఆయన వ్రాసిన ధర్మసూత్రములు నాలుగు అధ్యాయములుగా విభజింపబడినవి. కొన్ని భాగములు శ్లోకరూపములోనూ, మరికొన్ని వచన రూపములోను రచింప

End of Preview.

Rest of the book can be read @

http://kinige.com/book/Telugu+Tatvikulu

* * *